

управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Харків, 2006. – 17 с.

16. Чукут С.А. Відтворення генераційної цілісності духовної культури (управлінський аспект). Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 –/ С.А. Чукут. – Українська академія державного управління при Президентові України. – К., 1999. – 26 с.
17. Бакальчук В.О. Етносоціальний вектор культурної політики України : стратегічні пріоритети. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 21.03.01/В.О. Бакальчук. – Національний інститут стратегічних досліджень. – К., 2006. – 18 с.
18. Смелзер Н. Социология / Н.Смелзер; пер. с англ. З.П. Вольская; ред. В.А. Ядов. – М.: Феникс, 1994.

УДК 342.951:343.148

Тополя Р.В.,

здобувач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»

МЕХАНІЗМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

У статті на основі думок на цю проблематику вчених визначено, що механізм адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів – це цілісний комплекс адміністративно-правових засобів, які спрямовані на забезпечення й проведення законної, незалежної, об'єктивної і повної судової експертизи транспортних засобів та реєстраційних документів, а також організаційно-правову діяльність публічної адміністрації стосовно забезпечення діяльності експертів та експертних установ, що здійснюють дослідження транспортних засобів та реєстраційних документів.

Ключові слова: дослідження транспортних засобів; експерт; механізм правового регулювання; механізм адміністративно-правового регулювання; публічна адміністрація.

В статье, на основе мыслей на данную проблематику ученых, определено, что механизм административно-правового регулирования экспертно-криминалистических исследований транспортных средств – это целостный комплекс административно-правовых способов, которые направлены на обеспечение и проведение законной, независимой, объективной и полной судебной экспертизы транспортных средств и регистрации документов, а так же, данный комплекс дает определение организационно-правовой деятельности публичной администрации относительно обеспечения деятельности экспертов и экспертных учреждений, что обеспечивает исследование транспортных средств и регистрации документов.

Ключевые слова: исследование транспортных средств, эксперт, механизм правового регулирования, механизм административно-правового регулирования, публичная администрация

In this article, based on the thoughts on these problems scientists determined that the mechanism of administrative and legal regulation of criminal expertise research vehicle – its a coherent set of legal and administrative processes. This complex is aimed at ensuring and conducting legitimate, independent, objective and complete of judicial examination vehicles and registration documents. The same way, this complex provides a definition of the legal activities of the public administration regarding the support of the experts and expert institutions. This study provides a vehicle registration and documents.

Keywords: research vehicles, expert legal regulation mechanism, the mechanism of administrative and legal regulation, public administration

Актуальність проблематики. Безпека функціонування транспорту є частиною національної безпеки країни, стан його розвитку відображає рівень цивілізації суспільства, а, отже, актуалізує формування державної політики з убезпечення дорожнього руху, охорони життя та здоров'я його учасників, власності, довкілля та інших суспільних відносин в Україні [1, с. 3].

Термін «механізм» є зараз досить актуальним та використовується в значенні взаємопов'язаних частин цілого. Слід його також проаналізувати й нам, досліджуючи адміністративно-правове регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів. Хоча даний термін є більш співзвучним, наприклад, для механіки чи фізики, проте, зараз його також широко використовують і в юриспруденції. Для того, щоб забезпечити упорядковану й врегульовану діяльність експерта під час дослідження транспортного засобу, щоб не допустити хаотичного стану справ у цій сфері суспільних відносин, слід мати всі взаємопов'язані частини цілого, тобто – ефективний механізм адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів.

Ступінь наукової розробки. Проблему механізму адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів аналізували в своїх працях вчені у галузі адміністративного права, кримінального процесу та криміналістики. Теоретичним підґрунтям обраної тематики стали праці вітчизняних та іноземних вчених і практиків експертів В.Б. Аверянова, Т.В. Авер'янової, І.А. Алієва, Л.Ю. Ароцкера, В.П. Бахіна, Р.С. Белкіна, О.В. Жгенті, А.В. Іщенко, Т.О. Коломoeць, В.О. Коновалової, В.Б. Кисельова, Н.І. Клименко, В.К. Лисиченка, Н.П. Майліс, Н.Т. Малаховської, Г.В. Прохорова-Лукіна, О.О. Олійника, М.В. Салтевського, І.М. Сорочотягіна, Д.О. Сорочотягіної, О.М. Фількової, В.Ю. Шепітька, В.М. Шерстюка, М.М. Шульги, М.Г. Щербаковського та багатьох інших, які присвятили свої праці деяким аспектам правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів. Однак, в сучасній науковій літературі системне та комплексне дослідження з даної проблематики відсутнє.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі діючого законодавства та думок на цю проблематику вчених визначити поняття механізм адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів.

Виклад матеріалу. Перш ніж перейти до детального аналізу механізму адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів, на наш погляд, слід розглянути поняття «механізм правового регулювання» та «механізм адміністративно-правового регулювання».

Категорія «механізм» у літературі з юриспруденції розглядається з різних точок зору: «механізм державно-правового регулювання», «механізм правового регулювання», «механізм адміністративно-правового регулювання» тощо [2, с. 23; 3, с. 10; 4, с. 64]. Якщо звернутися до поглядів М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, Л.Л. Богачова, то механізм правового регулювання - може бути визначений як система послідовно організованих юридичних засобів (явищ), за допомогою яких досягаються цілі правового регулювання [5, с. 413]. У своїх працях В.В. Лазарєв зазначає, що механізм правового регулювання являє собою основну соціальну функцію права і держави.

Звідси, механізм, за допомогою якого досягаються цілі права і держави є механізмом державно-правового регулювання. Дане поняття дозволяє: 1) зібрати разом усі частини юридичної надбудови і фактори, що на неї впливають; 2) розставити їх по своїх місцях; 3) побачити ті основні функції, котрі виконують юридичні, соціальні, психологічні й інші фактори у процесі правового регулювання, тобто у процесі виконання правом своїх функцій; 4) зрозуміти процес трансформації правових принципів і норм у поведінці (правомірне і протиправне), виникнення законності і правопорядку чи правового нігілізму; 5) обґрунтувати необхідність удосконалення правового регулювання в суспільстві, підвищення ефективності і якості реалізації права, рівня юридичної культури всього населення і професійної культури всіх працівників правоохоронних органів [6, с. 395].

Механізм правового регулювання є вихідним поняттям, більш загальним як для механізму адміністративно-правового регулювання, так і для тематики нашого дослідження, а саме - механізму адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів. Отже, механізм правового регулювання як вихідне положення з механізму адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів це – один із основних засобів державного впливу на суспільні відносини, що являє собою систему правових засобів, за допомогою котрої забезпечується результативний правовий вплив на суспільні відносини й містить такі елементи: правові норми; правові відносини; правову відповідальність; правову свідомість та правову культуру, правові засоби та ін.

На погляд В.В. Галуцька, механізм адміністративно-правового регулювання (охорони) – це засоби функціонування єдиної системи адміністративно-правового регулювання з метою забезпечення прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, функціонування громадянського суспільства і держави [7, с. 251]. До його складу входять: норми адміністративного права та їх зовнішнє вираження джерела адміністративного права; публічна адміністрація й принципи її діяльності; індивідуальні акти публічної адміністрації; адміністративно-правові відносини; форми адміністративного права; методи адміністративного права; адміністративно-правові режими; тлумачення норм адміністративного права; адміністративні процедури [7, с. 251]. Всі зазначенні вище елементи будуть також, на наш погляд, входити до механізму адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів.

Об'єктом адміністративно-правового регулювання досліджень транспортних засобів є право водіїв та інших учасників дорожнього руху на проведення законної, незалежної, об'єктивної і повної судової експертизи транспортних засобів та реєстраційних документів, що їх супроводжують на основі спеціальних знань стосовно транспортних засобів та реєстраційних документів, а також організаційно-правову діяльність публічної адміністрації стосовно забезпечення діяльності експертів та експертних установ, що здійснюють дослідження транспортних засобів та реєстраційних документів що їх супроводжують.

Коли йде мова про криміналістичну характеристику, то словосполучення механізм вживається досить часто, - це і механізм взаємодії між транспортним засобом і тілом людини, механізм наїзду легкового автомобіля, механізм взаємодії транспортних засобів при зіткненні тощо [8, с. 9].

Висновки. Все викладене вище дозволяє зробити наступні узагальнення: механізм адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень

транспортних засобів є досить складним та теоретичним поняттям. Механізм адміністративно-правового регулювання експертно-криміналістичних досліджень транспортних засобів – це цілісний комплекс адміністративно-правових засобів, які спрямовані на забезпечення та проведення законної, незалежної, об'єктивної і повної судової експертизи транспортних засобів та реєстраційних документів, а також організаційно-правову діяльність публічної адміністрації стосовно забезпечення діяльності експертів та експертних установ, що здійснюють дослідження транспортних засобів та реєстраційних документів.

До його складу входять: норми адміністративного права та їх зовнішнє вираження джерела адміністративного права; публічну адміністрацію; принципи діяльності публічної адміністрації; індивідуальні акти публічної адміністрації; адміністративно-правові відносини; форми адміністративного права; методи адміністративного права; адміністративно-правові режими; тлумачення норм адміністративного права; адміністративні процедури.

Список використаних джерел:

1. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юр. наук: спец. 12.00.08 – «кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / В.А. Мисливий. – Київ, 2005. – 39 с.
2. Гончарук С.Т. Адміністративне право України : навчальний посібник. [на допомогу слухачам, що складають державні та поточні іспити з адміністративного права] / С.Т. Гончарук. – К.: 2000. – 240 с.
3. Гладун З.С. Адміністративне право України : [опорні конспекти лекцій] / Зиновій Степанович Гладун. – вид. – 2-ге. – Тернопіль : Вид-во ТАНГ, 2002. – 258 с.
4. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навчальний посібник / С.Г. Стеценко. – К.: Атіка, 2008. – 624 с.
5. Загальна теорія держави та права / [Цвік М.В., Ткаченко В.Д., Богачова Л.Л. та ін.] ; за ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. – Х.: «Право», 2002. – 427 с.
6. Общая теория права и государства / [Афанасьев В.С., Герасимов А.П., В.И. Гойман и др.] ; под ред. В.В. Лазарева – [2-е изд. перераб. и доп.]– М.: Юристь, 1996 – 472 с.
7. Адміністративне право України : [навчальний посібник] : [у 2-х томах] / [Галунько В. В., Олефір В. І., Пихтін М. П. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Галунька. – Херсон : ХМТ, 2011. – Т. 1 : Загальне адміністративне право. – 320 с.
8. Транспортно-трасологическая экспертиза по делам о дорожно-транспортных происшествиях (диагностические исследования): методическое пособие для экспертов, следователей и судей [ответственный редактор Ю.Г. Корухов] – Москва, «Факт», 2006. - 170 с.